

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ
(ทำเนียบร่างรัฐธรรมนูญ)

ครั้งที่ ๑๔

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๐๔

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๖.๕๐ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
วานนี้สมาชิกมาร่วมการประชุม ๑๒๓
คน ครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าจะได้
ดำเนินการประชุมทำเนียบร่างรัฐธรรมนูญ
ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธาน
จะแจ้งต่อที่ประชุม สำหรับอนันตสมาคม

ระเบียบวาระที่ ๒ วัชระของรายงาน
การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำเนียบ
ร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๓ จะมีท่าน
ผู้ใดขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใดบ้าง
หรือไม่

(ไม่มีสมาชิกขอเปลี่ยนแปลง
แก้ไขประการใด)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เมื่อนี้มีท่านผู้ใด ขอเปลี่ยนแปลงแก้ไข
ประการใด ถ้อยคำประชุมวัชระของราย-

งานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทำ
เนียบร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๓ น
ี้

ระเบียบวาระที่ ๓ หัวข้อระเบียบ
วาระซึ่งคณะกรรมาธิการระเบียบวาระ
เสนอ หัวข้อที่ค้างการพิจารณา คือ ๑๐.
อำนาจบริหารที่ พระมหากษัตริย์ ทรงใช้
ทางรัฐสภา จะควรประการใดในส่วนที่
เกี่ยวกับ

๑๐.๕ ทรงทำสัญญาต่อไปกับ
ต่างประเทศ สำหรับหัวข้อ ๑๐.๕,

๑๐.๕.๑, ๑๐.๕.๒, ๑๐.๕.๓

ได้มีสมาชิกได้ ขอแปรญัตติเปลี่ยนแปลง
ระเบียบวาระของการประชุม เนื่องจากขอ
ความเห็นปรวิญัตติตาม เป็นข้อความซึ่ง
อาจจะเรียกได้ว่า คณะกรรมการวัชระ
กรรมาธิการ ระเบียบวาระได้เสนอมา

LIRT

ฉะนในกาารอกปรายผมขอให้อปรายทั้ง
หมต คช ๑๐.๕ ทงหมต วาระสมคอร
แกไข ความททาน สมาชิกโต เสนอชนมา
อนลคองคามระเขยบแลวหรือวาจะทา
เนนทวอชคามเทคณกรรมาคการระเขยบ
วารวเสนท

นายกนตธว ศกมมงคล : กัดม
ทกรรณม จะชแวง ดง ขอเสนอปรณตติ
ชดงกรรณม กรรณมคอรจะชอเวอนตาม
ททาน คณะกรรมาคการ ระเขยบวารวเสย
กอนวา ในกาารทคณกรรมาคการระ
เขยบวารวเสนทเขามาในชท ๑๐.๕ นวา
อานาทรอหวาท ทพระมหากษัตริย ทรงใช
ทาง วฐิยาต จะควร ประการโตในสวอนท
เกยวกับทงทาหนงสอสนัญญาคชไปนภย
ทางประเทศ สัญญาสงบศก สัญญา
สนทภาพ สนธิสนัญญา ขอความทกรรณม
คอรจะชอเวอนตามททานคณะกรรมาคการ
กคควา ในกาารเขยบวชนนคณกรรมา
คการมคความหมายเสนโต คคคความ
คความวาจะใหการทาสนัญญาคาง ๆ ทเวา
ระยไวทง ๓ น คองทาในพระปรมา
ภคไชยชงพระมหากษัตริยกรรณนทรค น
เนนชชอตามชอ ๑

ชอตามชอ ๒ ทวาสนัญญาสงบศก
สนัญญาสนทภาพแลวสนธิสนัญญา โดย

เฉพาะอยางขงชอศคทาย คชวาชอสนก
สนัญญา นหมายดงสนัญญาหรือความ
คคองระหวางประเทศทกคณยบ ไมวาจะ
เรยทชอโต ๆ หรือวาจะหมายดงเฉพาะ
ทเวยกวาสัญญาสงบศก สนธิสนัญญา
สนทภาพแลวสนธิสนัญญา คชทภาษาฝรัง
ใชควา treaty เทานน และความ
คคองระหวางประเทศชน ๆ ลระกไมชอใน
ชายน และถาทากวาในความคคองสน
ไมชอในชายนแลว พระราชอานาจชง
พระมหากษัตริย จะมประการโตเกยวกับ
ความคคองชน ๆ ทไมโตระยไว เสนน
กรรณมชอเวอนตามคาชแวงในเรองน
เพระเหตุวาเกยวกับเหตุผลในการทกร
ณมโตขอเสนอปรณตติไว

หลวงประกอบบนคิสาร : (กักร
มาคการระเขยบวารว) คณะกรรมาคการ
คควา การททานสมาชกมาตามความ
หมายชง ระเขยบวารวใน ชดงทมณคค
ชอแกไขเพมเตมระเขยบวารวเน เชนจะ
ไมลคคองชอขงคยเบเนน เพระวาเมอ
ททานเสนอญคคแลว ญคคตนนเบเนญคค
สวามทนาท จะพจารณาญคคชงททานวา
สมคอรจะเนนไปตามททานชอแกไขหรือ
เนนไปตามทกรรมาคการเขยบมา เนน
ในการททานเสนอญคคแกไข ทวนชดม

ระของข้อความหมายระเบียบวาระที่กรร-
 มาธิการเสนอแล้วว่า หมายความว่ากระ-
 ไร ท่านจึงได้เสนอแก้ไขไป ถ้าว่า
 ท่านจะขอให้กรรมาธิการแห่งระเบียบ
 วาระที่กรรมาธิการเขียนมาก่อนเห็นจะ
 ไม่ถูกต้องตามที่ท่านว่า เมื่อมีการเสนอ
 ญัตติ ท่านมีเส้นขอบเขตของอภิปรายก่อน
 มีหน้าที่อภิปรายก่อน ทั้งท่านประธาน
 ขอได้โปรดเข้าใจว่า กรรมาธิการไม่ได้
 ศึกษาระดับสูงถึงขนาดที่ท่านสมาชิกโดย
 กรรมาธิการมีใจกว้างขวางเสมอ ซึ่งได้
 ทบทวนด้วยกระหม่อมแก้ไขทันที แต่ทำไม
 เห็นด้วยทั่วไปตามเหตุและผล ทั้งนี้
 ขอปรับความเข้าใจกันว่า เราทำงานนี้
 เพื่อผลงานของประเทศไทย ไม่ใช่จะ
 มาล่าหักล่าไคนอะไรกัน แต่เกรงว่าถ้า
 เราทำอย่างนั้นแล้วเป็นตัวอย่างเสียทีหนึ่ง
 แล้วต่อไปก็มีใครขอแก้ไขอะไรมา
 แทนที่จะลุกขึ้นชี้แจงว่าท่านขอแก้ไข
 เพราะอะไร ท่านเข้าใจว่าความหมาย
 ของหัวข้อที่กรรมาธิการเขียนมาหมาย
 ความว่ากระไร ถ้าว่าท่านว่าท่านเข้าใจ
 ว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ก็ว่ากันไปตามรูป
 เรือง ซึ่งในที่สุดเขาจะยอมช่อมกันได้
 ตกกลางกันได้ แก้ไขได้หรืออะไรก็ได้ ไม่
 ใช้อยู่ที่ ๆ ท่าน ขอแก้ไข อย่างหนึ่ง แล้ว

กับขอว่ากรรมาธิการว่าไปก่อนซึ่งของท่าน
 เป็นอย่างไร อย่างนี้คิดว่าไม่ถูกต้องตาม
 ขอบเขต ท่านต้องอภิปรายก่อน ใน
 เรื่องที่ท่าน ขอแก้ไขเพื่อรักษาไว้ซึ่งระ-
 เบียน ไม่อย่างนั้นก็ควรที่จะไปกันใหญ่
 ถูกตรง ๆ

นายกนตธีร สุภมมงคล : ทกระ-

ผมขอคำอธิบายจากท่านกรรมาธิการระ-
 เบียบวาระกันเองจากเหตุผลตนเอง คือ
 กระผมเอง เมื่อ อ่าน คุณแล้ว แปลความ
 อย่างหนึ่ง แต่ว่าเพื่อที่จะให้ทราบแน่ชัด
 ว่า กรรมาธิการเวลาเขียนเช่นนี้มีความ
 หมายอย่างไร กระผมจึงได้เรียนถาม
 ชื่น ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ในการที่จะ
 ประณามประณามกันนั่นเอง ถ้าหากทาง
 คณะกรรมาธิการแห่งได้เป็นที่เข้าใจว่า
 ที่กระผมเข้าใจไว้ผิดความจริง คณะ
 กรรมาธิการไม่ได้หมายความว่าอย่างนั้น
 เลย ถ้าอย่างนั้นก็อาจจะไม่มีความจำ
 เป็น ที่กระผม จะต้องเสนอเรื่องขอแปร
 ญัตติของกระผม ท่านกรรมาธิการผม
 เกียรติยศถือว่า เมื่อสมาชิกเห็นแล้วอ่าน
 แล้ว มีความเข้าใจอย่างไรก็แปลเอาเอง
 ผิดถูกอย่างไร คณะกรรมาธิการ จะให้
 บอกให้ ถ้าอย่างนั้นกระผมก็ทำไม่ได้ขอ
 ถ้าหากว่าให้กระผมอ่านตามนี้ กระผม

กัมมีความรู้สึกว่าเป็น ๓ คือ ข้อแรกว่าในการทำสัญญาต่างประเทศนั้น การเขียนเงื่อนไขให้พระมหากษัตริย์ทรงทำสัญญานั้นหมายความว่า อย่างน้อยจะต้องกระทำในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์คือในสัญญาจะต้องมีการกล่าวถึงพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ สำหรับข้อต่อไปคือว่า สำหรับสนธิสัญญาต่าง ๆ นั้นไม่ว่าไม่ว่าความมุ่งหวังที่จะให้รวมถึงความตกลงระหว่างประเทศทุกขอย่างทุกชนิด แต่ให้จำกัดเฉพาะสัญญาที่ระบุไว้ใน ข้อว่าสัญญาสงบศึก กติสนธิสัญญาสันติภาพ กติ หรือสนธิสัญญาที่เรียกว่า ภาวต่างประเทศว่า treaty ส่วนความตกลงอื่น ๆ เช่น พกสนสัญญา ความตกลง ข้อตกลงซึ่งเรียกกันหลายชื่อหลายอย่างนั้น ไม่จำเป็นต้องกระทำในนามพระปรมาภิไธย ของพระมหากษัตริย์ ในความเข้าใจของกระผมก็มีอยู่อย่างนั้น ถ้าหากว่ากระผมเข้าใจผิดละก็ กระผมขอประทานโทษด้วย เมื่ออ่านตามนัยของเข้าใจว่าอย่างนั้น ท่านมาถึงในข้อแปดสุดท้ายของกระผม สำหรับที่หาให้กระผมดูข้อแปดสุดท้ายนั้นมากเนื่องจากว่า ข้อว่ากระทำสัญญาระหว่างประเทศในปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไป แต่

เดิม นั้นมีจริงว่าสำหรับสนธิสัญญาบางชนิดและโดยเฉพาะอย่างหนึ่งที่เขาเรียกว่า สนธิสัญญาคือ treaty ถิ่นว่าเช่นสัญญาที่มีความสำคัญ ฉะนั้นข้อปฏิญญาระหว่างประเทศเขานิยมให้ทำในนามของประเทศของประเทศ แต่ถ้าเป็นสัญญาอื่น เช่น พกสนสัญญา กติ หรือความตกลง สนธิสัญญาที่ภาษาต่างประเทศเรียกว่า Convention หรือความตกลง agreement ต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญลดหลั่นลงมา ไม่จำเป็นต้องทำในนามของประเทศของประเทศ การทำในนามของประเทศของประเทศมีผลต่างกันอยู่คือ ในตัวบทมากกว่าทำในนามของประเทศของประเทศ ละก็เขามักจะเขียนบอกว่าเป็น ข้อว่า กติสนธิสัญญาแห่งสนธิสัญญา แล้วจะเป็นความตกลงอื่น ๆ เขาเขียนภาคแยก ๆ นั้นมีน้อยอย่างนั้น ท่านมาถึงในข้อที่ ๖ ข้อปฏิญญาระหว่างประเทศและโดยเฉพาะอย่างนี้ ข้อปฏิญญาของไทยว่า ไม่ถืออย่างนั้นเท่าไรนัก ข้อว่าข้อหนึ่ง ๆ จะเป็นสนธิสัญญาอย่างใดก็ตามถือเป็นสนธิสัญญา ความตกลงทำระหว่างรัฐกับรัฐ หรือระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาล ถึงกว่านั้น ความตกลงระหว่างประเทศบางอันที่เรียกกันว่า กฎบัตรสหประชาชาติ

ซึ่งถือเป็นความตกลงระหว่างประเทศที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของกิจการระหว่างประเทศซึ่งลงท้ายในนามของประชาชนแห่งแต่ละประเทศที่จะเข้ามาเป็นสมาชิก เราจะเห็นได้ในทางปฏิบัติ นั้น ไม่น่ามีกันแล้วที่สัญญาหรือความตกลงใดๆที่จะทำในนามของประมุขของประเทศชาติ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ถ้าหากว่าเราเขียนลงเราลงไปในรัฐธรรมนูญของเราว่า สำหรับสนธิสัญญา ๓ อย่างนี้ให้พระมหากษัตริย์เป็นผู้ทรงกระทำ เราทำได้ ผลจะมี ๒ ประการ คือถ้าหากว่ารัฐบาลเราขียนว่า เราจะทำความตกลงพระยุโรปในนามของประเทศไทย ในนามของพระมหากษัตริย์ ประเทศอื่นที่เขาทำสัญญากับเรา เขาไม่ทำในนามของประมุขของประเทศ ก็หมายความว่า เราสามารถที่จะทำกันจะต้องอาศัยพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ เป็นผลอันหนึ่ง หรือมีฉันทาจะหาเหมือนกันกับนานาประเทศเป็นสัญญา ระหว่าง รัฐบาลกับรัฐบาล หรือระหว่างรัฐกับรัฐทำด้วยกัน ก็จะไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เราเขียนกันไว้ พอหลังเสียงขอม ก็ระดมใจไปขอมแปรญัตติมาสำหรับสัญญาซึ่งบังคับตามปกติเท่าที่

ปฏิบัติในปัจจุบัน เป็นสัญญาระหว่างทหารต่อทหาร สัญญาซึ่งบังคับที่เราเรียกว่าสนธิสัญญาซึ่งบังคับ ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้ จะเห็นได้ว่าทุกฉบับเลยเป็น ความตกลง ระหว่าง ผู้แทน ของ ฝ่ายทหาร ผู้แทนของขบวนการทหารซึ่งสู้หรืออะไรก็อะไร แล้วลงอย่างมากมายเป็นตัวแทนรัฐบาล ไม่ได้กั้นเอานามของประมุขของประเทศมารวมไว้เลย สัญญาสันติภาพกบฏสยามกับญวน ถ้าหากว่าท่านจะไปดู สนธิสัญญา สันติภาพ ทาสยามหลังๆ หรือหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ นี้ ซึ่งมีมากมายหลายฉบับที่ทำได้ทำอย่างเดียวกัน เป็นสนธิสัญญาระหว่างรัฐบาล ส่วนสนธิสัญญาอีก ตอนหลังนี้เราไม่ทำกันในนามของประมุข ท่านมาดูถึงการปฏิบัติของประเทศไทยเราก็ปฏิบัติกันอย่าง อย่าง สนธิสัญญาความตกลงสันติภาพที่เราทำกับทางประเทศเขา ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เราทำในนามของรัฐบาล ไม่ได้เอาพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ไปทำ เช่นความตกลงสัมพันธไมตรี ความตกลงลขยศึกท้ายที่ท่ากับออสเตรีย ความตกลงที่ท่ากับฝรั่งเศสระงับกรณี ลวนทาเป็นชชตกลงระหว่างรัฐบาลเท่านั้น ทำได้กล่าวอ้าง

เมื่อมันได้เริ่มแล้ว จึงเห็นว่าฐานะของ
 ทศกัณฐ์ฐานะของลครกับทศราชการชัน
 พิเศษธรรมดา ไทททั่ว ๆ ไปใน ประเทศ
 ไทยนั้นไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นเมื่อ
 มีการรับฐานะโดยรัฐธรรมนุญในการ
 แต่งตั้งอธิบดีหรือปลัดกระทรวงใด ก็นำ
 จะมีการรับฐานะโดยรัฐธรรมนุญในการแต่งตั้ง
 ทศกัณฐ์ไปประจำในต่างประเทศได้ด้วย
 เหมือนกัน และในข้อทศกัณฐ์ออก ถ้า
 หากว่าเราไม่มีบทบัญญัติในรัฐธรรมนุญ
 ไว้ จึงขอเขียนประเพณีมา แต่กระผม
 นึกว่าหากว่าเราเห็นสมควรจริง ๆ เรา
 จะเขียนขึ้นไว้ก็ได้ รัฐธรรมนุญต่าง
 ประเทศก็มาเขียนไว้ช้อย่างนั้น บัดนี้
 ประมุขของประเทศรับแต่งตั้ง ทนย์กัน
 ขึ้นไปข้างบนหกทหนึ่ง ชีง ๑๐.๕ คน
 กระผมก็เขียนขึ้น ความจริงก็ออกจะหนัก
 เย็นแล้วอยู่สักหน่อยแล้ว แต่กระผมนึก
 ด้วยความเคารพขอว่า ถ้าเรามีการรับ
 ฐานะในรัฐธรรมนุญจะดีกว่า ทรงเจริญ
 สัมพันธ์ไม่ว่าทศกัณฐ์นาประเทศ อันเรา
 เห็นได้ชัดแล้วเหมือนสนเกล้าสนกรมหมื่น
 ไทเสด็จพระราชดำเนินไปประพาสประ-
 เทศต่าง ๆ ได้ประโยชน์แก่ประเทศไทย
 แต่ไหนแต่ไร เราทุกคนก็ทราบกันดี
 อยู่แล้ว แล้วก็ในการทศกัณฐ์เหมือนกัน

อย่างสมมติว่าในกรณีวันเกิดประมุขของ
 ประเทศ หรือชนชาติ หรืออะไรก็ตามอะไร
 อย่างนั้น สนเกล้าสนกรมหมื่นก็เคยได้
 ทรงมีพระราชโอรสไปแสดงความยินดี
 ซึ่งร่วมอยู่ใน บัญชีเรื่องเจริญสัมพันธ-
 ไมตรีทงนั้น เห็นข้อความที่เขียนขึ้น
 อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้คลุมถึงกรณีจริง
 อยู่เราทำอยู่แล้ว ทำไมจะต้องมาเขียน
 ขึ้น เขียนขึ้นก็เพื่อเติมทศกัณฐ์ในรัฐ
 ธรรมนุญ ถ้าหากเราจะถือหลักทศกัณฐ์ว่า
 อะไรก็เคยปฏิบัติกันมาเกินเวลาช้านาน
 แล้ว เผลอหรืออย่างพียงคงแค่เมื่อสมัยรัฐ
 ธรรมนุญเขียนขึ้นมา เราจะไม่จำเป็นต้อง
 มาเขียนไว้สัก ถ้าเช่นนั้นก็อาจจะ
 มีหลายทศกัณฐ์มาตรวจเหลือเกินในร่าง
 รัฐธรรมนุญที่เราจะเขียนขึ้นใหม่ซึ่งไม่
 มีความจำเป็นเลย เพราะเป็นระบอบที่ปฏิบัติ
 กันอยู่แล้ว ขอพระคุณ

หลวงประภคณบดีสาร : (กรร-
 มาธิการระเบียบวาระ) ข้าพเจ้าขอรับ
 จดได้แต่ว่าท่าน สมาชิกขอแก้ไขเพิ่ม
 เต็มวงไปยี่วาระของกรรมาธิการเป็นคน
 ตรีบุคคลร่างเสียเลยเขียน เพราะ
 ท่านมีตรรกะผิดอย่างไร แต่ควรสักว่า
 กรรมาธิการของท่าน ไม่ใช่ตำแหน่ง
 เลขไปตั้งวาระไว้ งานนั้นควรระออย่างนั้น

หรือไม่ว่า คชเลขนั้นว่าควรจะทำใจหัวข้อ
 ระเบียบวาระหรือไม่ แต่ทนมעותาน
 อภิปราย มาแล้วข้าพเจ้าจำเป็น จะต้อง
 อภิปราย และตัดพินกันไปแยกไม่ออกจริง
 เพราะอันฉากหากว่าการกล่าวถึงอะไร
 เกินเลยไปข้างกตของข้อ อภิปราย หน้าไว้
 ้วย ซึ่งพยายามจะไม่กระทำ จุก
 ประสงค์ทบทวนมาธิการเขียนระเบียบวาระ
 แยกมาเป็น ๑๐. อำนวยการบริหารที่พระ
 มหาคหบดีทรงใช้ทางรัฐบาล จะควร
 ประการใดในส่วนที่เกี่ยวกับหัวข้อย่อย ๆ
 ลงไปนั้น ข้อที่สามซึ่งมีลักษณะวิดิ
 ไปรคเขาใจออกทรงหนึ่งว่า ทบทวนมาธิการ
 เขียนเป็นว่า ทรงกำหนดข้อสัญญาข้อ
 ไปนกับต่างประเทศ และแยกข้อไปอีก
 ว่า ๑๐.๕.๑ สัญญาสงบศึก ๑๐.๕.๒
 สัญญาสันติภาพ ๑๐.๕.๓ สนธิสัญญา
 อันนชอบยืนยันว่าไม่ใช่กรรมมาธิการและ
 หรือวง วอน หรือมาสนธิให้สามารถเห็น
 คล้อยตามไปว่าจะต้องลงมติหรือฟังลง
 มติให้เป็นไปดังนั้นขอใดข้อหนึ่ง ก็กรรม
 มาธิการเพียง คงขอ หรือ ว่า จะ ควร
 ประการใดในสิ่งเหล่านี้ เพราะเหตุว่า
 ในรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้ว ๆ มาทุกฉบับ
 เรื่องที่กล่าวถึงพระราชอำนาจของพระ
 มหาคหบดี และที่ทรงใช้ทางอำนาจ

บริหาร แล้วเกิดด้วยเรื่องเหล่านี้มบท
 บัญญัติว่าพระมหาคหบดีทรงไว้ซึ่งพระ-
 ราชอำนาจจะกำหนดข้อสัญญา สันติภาพ
 สงบศึก และสัญญาอันกับนานาประเทศ
 รวมทั้งสัญญาสันติภาพสงบศึก กำน
 แล้วก็คล้าย ๆ กันเป็น สัญญาเดียวกัน
 แต่อย่างคนก็คิดว่า เป็นสอง สัญญา
 คือพระมหาคหบดีกับคองคอง และสงบศึก
 คองคอง แล้วก็ทำสันติภาพกัน ในภาย
 หลัง ซึ่งเราจะเห็นว่าในระหว่างนี้ใน
 สงครามโลกครั้งที่ ๒ จนยานในประเทศ
 เยอรมันกับฝ่ายสัมพันธมิตรยังไม่ได้เซ็น
 สัญญาสันติภาพเลย หยุตด้วยกันมาจน
 กระทั่งยอมขอไม่กันแล้ว แบ่งฝ่ายแบ่ง
 พวกกัน แล้วก็ไม่ได้เซ็น สัญญา
 สันติภาพ เพราะฉะนั้นกรรมมาธิการคิด
 ว่าประเด็นที่สภาควรพิจารณาเรื่อง
 สัญญาสงบศึกคองคอง ว่าควรควรประ-
 การใดหรือไม่ ทระให้พระมหาคหบดี
 ต้องใช้ทรงเซ็น หรือจะ ทำสัญญาสงบศึก
 ในพระปรมาภิไธย เพราะการสงบศึก
 นั้นบางทีก็แพ้ และบางทีก็ชนะ พระ
 มหาคหบดีทรงบางประเทศ นี้ไม่ได้หมายความว่า
 ความถึงประเทศไทย เวลาเกิดศึก
 สงครามของทรงหนีไปอยู่ต่างประเทศหนึ่ง

ก็เลยเป็นขบวนการพระมหากษัตริย์ ไม่ใช่
ทรงทำ รัฐบาลไปยอมแพ้เขา ไม่
สมบูรณ์อย่างนี้ กรรมาธิการเลขแยก
ส่งอีกตอนหนึ่ง และ สันติภาพอีก
ตอนหนึ่ง และในประการสุดท้าย รัฐ-
ธรรมนูญที่เคยมีมาว่าสัญญาอัน คือทาส
สัญญาอันยกมานาประเทศ อันกว้าง
มาก สัญญาอันยกมาทางสมาคม
มีเกียรติยกปรายว่า สัญญาอันยกมา
มี convention มีอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ก็
โดยปกติรัฐบาลเขาทำไป ทุกทำไป
ไม่ต้องทำในพระปรมาภิไธย นั่นเป็น
สัญญานานาประเทศเหมือนกัน ทั้งที่
เขาใจ แต่ว่าสันติสัญญาอย่างที่เรียกว่า
creaty นั้นเขใจกันว่าเป็น สัญญา
ใหญ่ สัญญาสำคัญกว่าเรื่องใหญ่
ซึ่งโดยปกติมีการให้สัตยาบัน การให้
สัตยาบันนั้นทำภายหลัง ทางการทูตไป
ทำอะไร ๆ เสร็จแล้ว ก็บางประเทศต้อง
ให้สภาให้สัตยาบันด้วยซ้ำไป ของเรา
ก็เคยมี ทนกว่าทำสัญญาอันยกมานา
ประเทศกว้างเหลือเกิน กรรมาธิการที่
นำปรึกษาแต่เพียงว่า สำหรับ treaty นั้น
จะควรประการใด รัชชเป็นพระราช
อำนาจเวลาทำ ๆ ใน พระปรมาภิไธย
กรรมาธิการจึงแยกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ซึ่ง

ขอเรียนชกวงทรง จาจรควรประการใด
ไม่ใช่ กรรมาธิการ เห็นว่าต้องลง มติว่า
ต้องเป็นไปตาม เป็นไปอย่างอื่นไม่
ได้ ไม่ใช่โดยเสนอบ้างหนึ่งจะเห็นได้
ว่ากรรมาธิการที่เคย แยกกันทั้งใน สภา
และนอกสภา ทนมาลงหัวข้อของท่าน
คือเปลี่ยนรูปหมด ไม่ใช่เพียงว่าจะไป
ผนวกเอาของเดิมไว้ เปลี่ยนรูปหมด
เห็นต้นว่าสัญญาส่งบังคับ สัญญาสันติภาพ
นั้นเขาออกหมด ทั้ง ๆ ที่เคยมีในบท
รัฐธรรมนูญ ถ้าว่าสภาลงมติไปไม่
เพียงว่าทรงเจริญ สัมพันธ์ไมตรี กับนานา
ประเทศ ก็ไม่ได้ทราบว่าสัญญาสันติภาพ
ส่งบังคับจะเข้าไปในรูปไหนได้ คงว่า
ทรงให้สัตยาบันสัญญาที่ประเทศไทยทำ
กับต่างประเทศ เรื่องสัตยาบันนั้นกรรมา-
ธิการเคยคิดเหมือนกัน และรัฐธรรมนูญ
บางประเทศก็กล่าวไว้ เรื่องให้สัตยาบัน
ว่าเป็นเรื่องของประเทศแห่งชาติ ไม่ใช่
เป็นเรื่องของสภาที่จะให้สัตยาบัน ทน
กรรมาธิการเห็นว่าควรให้สัตยาบันเป็น
แต่เพียงพิธีการ ไม่ใช่ตัวหลักทั้งหมด
เป็นแต่เพียงส่วนหนึ่งของพิธีการ เพื่
จะทาสัญญาอันสมบูรณ์ กรรมา-
ธิการคิดว่าเรื่อง ให้สัตยาบันนั้นเป็นเรื่องที่
มอบให้กรรมาธิการยกกว้างไป คิดว่าควร

ประการใด เพราะเมื่อมีพระราชอำนาจ
 ทำสนธิสัญญาพระราชอำนาจทำสัญญา
 สังขัตติก พระราชอำนาจทำสัญญา
 สันติภาพ หมายความว่าถ้าสภาเห็นว่า
 อย่างนั้นคงมีอยู่ การให้สัตยาบันภายหลัง
 เช่น พ้องการกัน เช่นเดียวกับกฎหมาย
 แห่งและพาณิชย์ในเรื่องตัว การและตัว
 แทน ท่านประธาน สัมภาษณ์ข้าพเจ้าน
 มาทำสัญญากับนาย ก. หรือบริษัทยี่ห้อ
 กก็ตาม เพื่อยุติการอะไรอย่างใดอย่าง
 หนึ่งก็เช่นเรื่องใหญ่ ข้าพเจ้าสัมมติว่า
 สิ่งผิดของการของบริษัท ข้าพเจ้าไปติดต่อ
 กับบริษัทนั้น หรือนาย ก. คนนั้น
 เขาก็ไปปรึกษาหารือว่า เราควรจะทำ
 สัญญาอะไรกันดี เสร็จแล้วเขาก็ทำ
 เช่นรูปสัญญา แล้วกลงนามยอ หรือ
 เขาก็ทำ initial ท่านของอีก คณะ
 กรรมการลง ทน ทน อยู่กับบริษัทต่าง ๆ
 แล้วลงท้ายเขาก็มีข้อสุดท้ายว่า สัญญา
 นี้จะสัมบูรณ์หรือไม่ผู้ระคนกรรมการ
 บริษัทหรือว่าคณะกรรมการบริษัทได้
 ยอมรับหรืออีกครึ่งหนึ่ง สัญญาใหญ่เขา
 มีกฎอย่างนั้นเพื่อความเรียบร้อย เพราะ
 ความเห็นที่ไปว่าของจะไม่ถูกความประ
 สงค์คือการ ในบางเรื่อง เขาก็ทำกัน
 อย่างนั้น เพราะฉะนั้นสัญญานี้ยังไม่

สัมบูรณ์ แต่ว่าสัญญาแนบทำในนามของ
 บริษัทข้าพเจ้าแน่ เช่น โดยตัวแทนนั้นไท
 ติทางรัฐบาลหรือทางกระทรวงการ
 ต่างประเทศหรือทูตไทยไปทำสัญญากับ
 ทางประเทศลงนามยอกันไว้หรือลงนาม
 เต็มก็ตาม แต่ว่าโดยประเพณีระหว่าง
 ประเทศก็ตาม หรือไทยเองอนไซท์กล่าว
 ในสนธิสัญญานักก็ตาม ยังไม่ตกลงมี
 การให้สัตยาบันออกซึ่งหนึ่ง เพราะฉะนั้น
 การให้สัตยาบันก็หมายความว่าตัวการ
 รักรอง หรือ ผ.ท. เป็นตัวเจ้าของเรื่อง
 รับผิดชอบ ที่นการรับรองก็เป็นแต่เพียง
 การเพื่อทำสัญญานี้ให้สัมบูรณ์ แต่ว่า
 ตัวสัตยาบันเองทำให้ตัวสัญญาไม่ เป็น
 แต่เพียงแต่ที่เทศที่ส่งผลให้สัญญานี้
 สัมบูรณ์เท่านั้น เพราะฉะนั้นการมา
 ติการจึงคิดว่าเรื่องให้สัตยาบันมีผลโดย
 กันหลายฝ่าย หลายฝ่ายหลายนกายหลาย
 สัก เป็นเรื่องที่ประณีตเหมือนกัน
 ควรกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ควร
 กล่าว เป็นเรื่องตติของศึกษาของกระทรวง
 การต่างประเทศ การกระทรวงประเทศ
 ซึ่งเป็นขัญหวาประเทศ กรรมการจึงคิดว่า
 ก็เป็นเรื่องผิดการมากกว่า จึงคิดว่า
 ทางกรรมการควรยกวางท่านไปก็คิดว่า

ควรจะอยู่ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ หลักใหญ่พระราชอำนาจไม่ใช่พระราชอำนาจให้สัตยาบัน พระราชอำนาจทำสัญญา ตลอดในฐานะเป็นประมุขแห่งประเทศแทนประเทศไทยทั้งประเทศ ทรงทำในพระปรมาภิไธย เมื่อให้สัตยาบันก็เป็นพันธการ เพราะพระนามกรรมาธิการจึงไม่ใช่สัตยาบัน แต่ว่าเรื่องจะควรประการใดนั้นก็สุดแล้วแต่สภา แต่กรรมาธิการเห็นว่าไม่ใช่เรื่องตัวหลักใหญ่ ตัวหลักใหญ่มีอยู่ ๓ อย่าง ควรจะกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ หนึ่งเรื่องเจรณูสัมพันธไมตรีกับเรื่องตั้งทูตกับทูตกลับ กรรมาธิการเคยคิดเหมือนกัน ไม่ใช่ไม่เคยคิด แต่เห็นว่า เป็นพันธการทั้งนั้น เพราะว่าพระมหากษัตริย์เป็นสัญญาลยลงแห่งประเทศทั้งประเทศ และเรียกว่าเป็นที่มาหรือเป็นต้นกำเนิดแห่งเกียรติอย่าง ภาษาต่างประเทศเรียกว่า parentage of honour เพราะฉะนั้นการที่จะเจรณูสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศอย่างที่ท่านสมาชิกเพิ่มเกียรติ กล่าวไว้สักจะไปเยี่ยมต่างประเทศ คราวนี้ทรงแต่งตั้งทูตกับทูตอะไรนี้ กรรมาธิการคิดว่าถ้าเราไปกล่าวไว้ ไม่ใช่เป็นการใช้พระราชอำนาจ เป็นแต่เพียง

อย่างที่ท่านทรงเป็นประมุขไปทำอะไรต่าง ๆ นานา แล้วกันแน่แต่พระเจ้าแผ่นดินต้องประเทศมา พระราชอำนาจกับต่างประเทศมา ก็ทรงรับรอง อะไรเหล่านั้นเป็นเรื่องทำแทนปวงชนชาวไทย ทั้งชาติเท่านั้น ซึ่งเห็นเรื่องธรรมเนียมประเพณีกันทั่ว ๆ ไประหว่างประเทศ ถ้าเราไปกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญบอกว่า ทรงเจรณูสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศ ในความหมายภาคความเคยไป ถึงว่าเยี่ยมต่างประเทศด้วยแล้ว อาจจะมีข้อขัดข้องขึ้นในทางปฏิบัติหลายสถาน หลายประการ เป็นต้นว่านายกรัฐมนตรีต่างประเทศเข้ามาเยี่ยมประเทศไทย เขาจะเชิญนายกเราไป ก็เป็นการเจรณูสัมพันธไมตรีเหมือนกัน นายกเทศมนตรีมาเขาเชิญนายกเทศมนตรีเราไป ก็เป็นการไปสยด้างพระราชอำนาจหมด หรือ เพราะการที่ความอาจจะกระจายไปได้ เรื่องเหล่านั้นกรรมาธิการคิดว่าเป็นเรื่องพันธการทั้งนั้น ไม่ใช่ตัวหลักใหญ่ของพระราชอำนาจเลย กรรมาธิการจึงมีความเสียใจที่จะยอมเปลี่ยนระเบียบจะไปไม่ไว้ แล้วแต่โดยเฉพาอย่างนี้ถนัดเขยิบไปแล้ว ขอบัญญัติรัฐธรรมนูญ

๕๒๔

๓.๒๔
ก.๒๔) ถ้ามาเราไม่ได้หยิบยกขึ้นมาพิจารณาอีกเลย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าขอมีมติขอประชุมสภาสมัชชาฯ จะกระเถิบวาระไว้ตามที่คณะกรรมการบริหารได้เสนอมาหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็น
ว่าให้คงไว้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๗๕ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
ท่านผู้ใดเห็นว่าควรระงับตามที่สมาชิก
ได้ขอแปรญัตติมา โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๒ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เพราะฉะนั้นคงให้ยื่นไปตามระเบียบ
วาระเดิมต่อไป ๑๐.๕ ทรงกำหนดข้อ
สัญญาข้อไปนภายต่างประเทศ

๑๐.๕.๑ สัญญาสงบศึก

(ไม่มีสมาชิกอภิปราย)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปราย ข้าพเจ้าขอ
มีมติขอประชุมสภาผู้แทนฯ พระ
มหากษัตริย์ทรงใช้พระราชอำนาจบริหาร
ทรงกำหนดข้อสัญญาสงบศึกได้ โปรด
ยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๘๖ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ได้ โปรดยกมือขึ้น
(มีสมาชิกยกมือ ๔ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เพราะฉะนั้น พระมหากษัตริย์ทรงใช้
พระราชอำนาจบริหาร ทรงกำหนดข้อ
สัญญาสงบศึกได้

๑๐.๕.๒ สัญญาสันติภาพ

(ไม่มีสมาชิกอภิปราย)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปราย ข้าพเจ้าขอ
มีมติขอประชุมสภาผู้แทนฯ พระ
มหากษัตริย์ทรงใช้พระราชอำนาจบริหารทรง
กำหนดข้อสัญญาสันติภาพได้หรือไม่ ท่าน
ผู้ใดเห็นว่าได้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๔๔ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ได้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
เพราะฉะนั้น พระมหากษัตริย์ทรงใช้
พระราชอำนาจบริหาร ทรงกำหนดข้อ
สัญญาสันติภาพได้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
ต่อไป ๑๐.๕.๓ สนธิสัญญา

LIRT

พลตำรวจโท บรรลือ เรืองตระกูล
 โดยเฉพาะ อย่างหนึ่ง ในหัวข้อที่ว่า ข้าราชการ
 บริหาร ที่ พระ มหากษัตริย์ ทรง ใต้ ทรง
 รัฐบาลจะควรประการใด ในส่วนที่เกี่ยว
 กับการทำหนังสือสัญญา โดยเฉพาะ
 หัวข้อ ๑ ที่ ๒ ก็ ได้ส่งไปแล้ว
 กรมพระไคร่ กรวย เรียบ เฉพาะ หัวข้อ
 ๓ ซึ่งเป็นประเด็นที่เวลาจะกล่าวกันต่อไป
 ก็คือสนธิสัญญา แต่ว่าในกรณีที่เขาจะ
 จะ กล่าว ถึง เฉพาะ สนธิสัญญา นี้ ก็ เป็น
 เจตนาคว่าเขาจะกล่าวถึง แต่ว่าถ้า
 หากว่าพวกพิง ไป ใน บทกฎหมายใด ๆ
 ซึ่ง ไป เกี่ยวของกับสัญญาสงบศึกหรือ
 สัญญาสันติภาพ ก็ ขอ ให้ถือว่า ใน ส่วนที่
 เขาจะกล่าวถึงนั้นเป็นส่วนประกอบ ไม่
 ใช่เป็นตัวประธาน ก็อันนั้น เขาเจ้าใคร
 ขอเรียนถึง ในการทำหนังสือสัญญาใด ๆ
 กับต่างประเทศเสียก่อนว่า ใน ระบอบการ
 ปกครอง โดยรัฐสภานั่น และโดยเฉพาะ
 อย่างนี้ ใน ระบอบที่พระมหากษัตริย์ทรง
 เป็นประมุขแห่งรัฐนั้น ย่อมมีหลักการ
 ว่าพระ มหากษัตริย์ ทรงเป็นตัวแทนของ
 ชาตินั้น ใน ส่วนที่เกี่ยวกับภาวะเกี่ยวพันกับ
 ระหว่างประเทศ ฉะนั้นพระมหากษัตริย์
 จึงทรงมีพระราชอำนาจ ในการที่จะตั้งทุก

ข้อไปซึ่งต่างประเทศที่มีสัญญาทางพระ
 ราชไมตรีกับประเทศไทยก็ดี หรือใน
 กรณีที่ทุกข้อของต่างประเทศที่มีสัญญา
 ทาง พระ ราช ไมตรี กับ ประเทศไทย ก็ดี
 และ ใน กรณี เช่นนี้ คง ที่ท่านสมาชิกผู้
 เกียรติก็ ได้กล่าวไปแล้วว่าเป็นพระ
 ราชภารกิจ ที่พระ มหากษัตริย์ราชแห่ง
 ประเทศไทยก็ ได้ปฏิบัติกันอยู่เช่นนี้เสมอ
 มา โดยเฉพาะ อย่างหนึ่ง ในการทำหนังสือ
 สนธิสัญญาอื่น ๆ กับต่างประเทศนั้น
 เขาจะ ขอ เรียน ถึง บทบัญญัติใน รัฐ
 ขธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.
 ๒๔๗๕ และก็ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม
 พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๗๒ ซึ่งได้เคย
 มีบทบัญญัติเอาไว้ว่าพระมหากษัตริย์ทรง
 ไว้ซึ่งพระ ราช อำนาจ ในการทำหนังสือ
 สัญญาอื่น ๆ กับนานาประเทศ หนังสือ
 สัญญาใดก็ตามที่จะ มีบทเปลี่ยนแปลง
 อาณาเขตไทยก็ดี หรือจะตั้งออกพระ
 ราชบัญญัติเพื่อให้ความนั้น ได้ขึ้นไปตาม
 สัญญา ก็ว่าเป็นที่ระบอบใดก็ตามที่เห็น
 ชอบจากสภาเสียก่อน โดย เฉพาะ อย่างนี้
 หนังสือสัญญาที่จะ ต้อง ออก พระ ราช
 ขบัญญัติเพื่อให้ความใดเป็นไป ตาม สัญญา
 นั้นเราจะมีหลักการที่จะพิจารณากันอยู่สัญญา
 เหล่านี้ก็ได้แก่ ๑. สัญญาการพาณิชย์

หรือสัญญาเกี่ยวกับ อุตสาหกรรมศัลยกรรม
 ๒. ก็ได้กับสัญญาซึ่ง มีผลผูกพันภาวะ
 การคลังของประเทศ ๓. สัญญาเกี่ยวกับ
 กิจฐานะ ของบุคคล เช่น หนังสือสัญญา
 เกี่ยวกับสัญญา ๔. สัญญาอันเกี่ยวกับ
 กรรมสิทธิ์เห็นชอบพิสัย ของคนไทยใน
 ต่างประเทศ โดยเฉพาะสัญญาที่กล่าว
 นกจากแทนที่ของออกเียนพระราชบัญญัติ
 ซึ่งไต่รับความเห็นชอบจาก สภาเสียด้าน
 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในภาวะเจรจาและการ
 ให้สัตยาบันแก่หนังสือสัญญาต่าง ๆ นั้น
 วชิรวิชิตชาวพม่าใคร่ ขยาดจะ ขอเรียนว่า
 เราได้เคยนำมาขออนุญาตไว้ครั้งหนึ่ง ใน
 พระราชบัญญัติขรรมนอนุญาตปกครอง
 แผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งหลังจาก
 ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบอบราชาธิปไตยมา
 เป็นประชาธิปไตยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕
 นั้น เราได้เคยเขียนเอาไว้ในมาตรา ๖
 ว่าการเจรจาการเมืองกับต่างประเทศเป็น
 หน้าที่ของ คณะกรรมการ ผู้แทนราษฎรและ
 กรรมการอำนวยการผู้แทนเพชกาณได้ การ
 เจรจาได้ดำเนินการไปเป็นประการใดให้
 กรรมการ รายงาน กรวามบังคับ พงศ
 มหากษัตริย์ให้ทรงทราบ โดยเฉพาะ
 คล้ายยังการให้สัตยาบันสัญญาทาง พระ
 ราชไมตรี เป็นพระราช อำนาจ ของ

พระมหากษัตริย์ แต่จะทรง ใช้พระราช
 อำนาจ ตาม คำแนะนำของกรรมการ
 ราษฎรอันแสดงให้เห็นได้วาหลังจาก
 ได้มีการ เปลี่ยน ระบอบการ ปกครอง จาก
 ราชาธิปไตย มาเป็นประชาธิปไตยแล้ว
 พระ ราช บัญญัติปกครอง แผ่นดินสยาม
 ซึ่งตราออกขึ้นใน ใต้นาเอาทบัญญัติคน
 เกี่ยวกับพระ มหากษัตริย์ ทรง ทรง มีการ
 เกียวของกันออกกานาประเทศที่มีสัญญา
 ทางพระราชไมตรี และในพระราช
 บัญญัติฉบับนั้น ได้มีการ เขียน หลงการ
 ลงไปโดยแนบอนุบทเกี่ยวข้องโดยตรงให้
 สัตยาบันแก่หรือการเซ็นสัญญาทางพระ
 ราชไมตรีเหล่านั้น มอบให้แก่อำนาจ
 พระมหากษัตริย์ แต่นอกจากนั้นอาจทรง
 ฝนคนไปก็ได้ โดยระบอบประชาธิปไตย
 อันมีรัฐสภาแล้วก็ตามว่าพระมหากษัตริย์
 เป็นฝ่ายบริหาร ได้โดยเฉพาะ อย่างยิ่งนายก
 รัฐมนตรีก็เป็นหัวหน้าของรัฐบาล แต่
 ว่าเป็นหัวหน้ารัฐบาลที่มีการเปลี่ยนแปลง
 ได้ตามวาททางแห่งการเมือง โดยเฉพาะ
 พระมหากษัตริย์นั้นนอกจากพระองค์ทรง
 เป็นประมุขแห่งชาติแล้ว ยัง เป็นหัวหน้า
 ฝ่ายบริหาร ซึ่ง ไม่มีการ เปลี่ยนแปลง คช
 ทรงเป็นฝ่ายบริหารประจำ เพราะฉะนั้น
 ราชการเหล่านั้น จึงได้เขียนไว้ในสมัยนั้น

เกินคนเหมาสัมเลยทเคยว ตามที่เราได้
 มการถกเถียงกันว่าในกรณีที่มีสแทนไป
 เจริญความเมองกยตางประเทศนพระ-
 มหากษัตริยควรจะทานนโคเพียงไรหรือ
 ไม่เกยวทสัญญาตาง ๆ อาจจะเป็น
 สัญญาใหญ่หรือสัญญาเล็กหรือสัญญา
 นอยทตอยตามสัญญาใหญ่อะไรเหลานน
 เชนตน ซึ่งสนนเรากม่กจะเรียกกัน
 ซึ่งในขณะนเราอาจเรียกวาอนสัญญา
 อนนทาเชน วจกร ทยอุตกน อยกยผาย
 ยรหาร นนเอง แต่อยางไรก็ทพระ
 ราชธานาของพระมหากษัตริยอน เกยว
 กยเรื่องสนธิสัญญาตาง ๆ เหลานนนบก
 แต่เราได้มีการ วางหลักเอาไว้ในพระ-
 ราชบัญญัติปกครองแผนตุนสยามชวคราว
 ในมาตรา ๓๖ นนแล้วตอมาเรากได้มี
 การเขียน ขอรรมณแห่งราชอาณาจัก
 ไทยตอ ๆ กันมามลขบข พ.ศ. ๒๔๗๕
 และตอ ๆ มาจนกระทั่งมขลศกทาย ข
 พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.
 ๒๔๗๕ ความเคมทโคเขียนไว้ใน
 พระราชบัญญัติขอรรมณการปกครอง
 แผนตุน สยามชวคราวนนก็ได้มีการแก้
 ไขเปลี่ยนแปลงไป จนกระทั่งเหตุ
 ความทยงไซชยทกอนน คอความทมา
 ไซอู ทกอนน กเลยเหลือความสนลงไว้

ความเคมทเขียนไว้ก็เขียนอนว่าเราเลิก
 ไป ซาพเจ้าไม่ทรายเหตุผลว่าทำไมจึงมี
 ใตนามาเขียนไว้ ความจริงก็เชนเรื่องช
 อยทควรจะเขียนตาม ๆ กันมา ลงทาย
 ทศตในขณะนในมาตรา ๗๒ แห่งรัฐ-
 ขอรรมณการปกครองราชอาณาจักไทย
 ข พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.
 ๒๔๗๕ เราคงมาเหลือไว้เพียงแค
 เองว่าพระมหากษัตริยทรงไว้ซึ่งพระราช
 อำนาจในการทาหนงสนธิสัญญาสนทภาพ
 สงขศกและหนงสนธิสัญญาอนกยนา
 ประเทศ หนงสนธิสัญญาโคมทเปลยน
 แปลงอาณาเขตไทยหรือจะตองออกพระ-
 ราชบัญญัติเพอให้การเกนไปตามสัญญา
 คองได้รบความเห็นชอยของสภา ตอมา
 เหลือเพียงแคเอง เพราะขณะนในส่วน
 ทเราเขียนไว้เดิมเรากเลิกไป เมื่อเรา
 ไม่ใตนามาเขียนไว้ ซึ่งซาพเจ้ากไม
 ทรายเหตุผลในเรื่องน แต่อยางไรก็
 ความพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย
 อนเกยวกยการ ตงทศหรือการบริบองทศ
 ทมีสัญญาทางพระราชไม่ตรกยประเทศ
 ไทยนน ริงชยไม่มทบัญญัติไว้ใน
 รัฐขอรรมณแห่งราชอาณาจักไทย ซึ่ง
 มสเสนขอให่เพิ่มเติมหรือว่าใหม่ทว
 ลงไป คนนกเสอญัตคชองผู้เสนอนน

ก็เห็นอนันตโกไป แต่ว่าอย่างไรก็ตาม
 กระผมก็ใคร่ที่จะแสดงให้เห็นว่าในการ
 ที่เราไม่ได้อาศัยการเขียนเอาใจตาม แต่
 เรากรรมนิยมประเพณีที่ปฏิบัติกันอยู่
 คงจะเห็นว่า ในทาง ประเทศ ข้าง ประเทศ
 เขาได้เขียนกันไว้เช่นสหรัฐอเมริกาเป็น
 ต้น ในรัฐธรรมนูญของเขา เขาก็มีบท
 ขณุญาตเอาไว้ถึงว่าในการตั้งตุลาการ
 คงกงสุล หรือการ ทำหนังสือสัญญาทาง
 พระราชไมตรีกับต่างประเทศนั้นสถาปนา
 ๘ ให้ ความ เห็น ชอบ คือ ประธานาธิบดี
 มิฉะนั้นแล้วหนังสือสัญญานั้น ๆ ก็
 เห็นอนันตโกไปไม่ได้ นี้โดยเฉพะอย่างข้ง
 ในประเทศข้าง ประเทศเขานำมาเขียนไว้
 แต่ส่วนของประเทศไทยเรานั้นจะสมควร
 หรือไม่ประการใดก็แล้วแต่การพิจารณา
 ทบทวนหา ในเรื่องนั้น โดยเฉพะอย่างข้ง
 ในเรื่องที่ ได้มีการเสนอมายังเรื่องการ
 ทำสนธิสัญญา กับ ต่าง ประเทศ จะ ควร
 ประการใดที่จะมีไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือ
 ไม่นั้น กระผมขอสนับสนุนว่าควรจะมี
 มีไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักร
 ไทยเช่นเดียวกับ รัฐธรรมนูญฝยอิน
 ของ ประเทศไทย ที่ ได้เคย มี ขณุญาต เอา
 ไว้แล้ว

หลวงประจวบคีรีขันธ์ (กรรมการ
 ธิการระเบียบวาระ) : กรรมการ

รู้สึก ขอขย คุณ ท่าน สมาชิก ผม เกียรติ ท
 ลอปรายไปไม่ถนกันเป็นอย่างข้ง ที่ได้ให้
 ขยคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับขณขณ
 รัฐธรรมนูญในเรื่อง พระราชอำนาจการ
 ทำสนธิสัญญา ความเห็นของท่าน
 ข้งเขียนไว้ในทางเพอชออย่างข้งเสมอ
 นั้น กรรมการได้เคยคำนึงถึงเพิ่มช
 กัน แต่คิดว่าในเรื่องที่ควรจะมีให้
 กรรมการยกวางไปคิดไปเขียน ท่านอง
 เกยวณกับพระราชอำนาจ พระ
 ราชกำหนดทั้งที่กรรมการได้เคยข้ง
 มาแล้ว เราก็ไม่ใคร่จะข้งไปว่า ต้อง
 ใ้ข้งอนันตโกจากสภา นั้นเห็นอนันต
 จะ ทำให้ พระ ราช กำหนด นั้น ข้ง จะ ใ้
 คอไปใดหรือไมก็คองมาสนธิสนธิ
 เช่นเดียวกับ ในเรื่อง ที่ท่าน ขย ข้งมา
 ทั้งหลายเหล่านั้น กรรมการก็คิดว่า
 หวข้อที่พระกรรมการ คองมานั้นไมก็ค
 รอนอำนาจของกรรมการ ยกวางข้ง
 จะ ไปพิจารณาข้งขณขณข้งใจพระ
 การที่ไปทำสนธิสัญญาอะไรต่าง ๆ ผล
 มีที่ประเทศ เกยวณด้วยความเห็นอนันต
 ราชูรทรงทานทางเมืองนั้น ควรจะใ้
 ความเห็นข้งจากสภาหรือไม่ (ข้ง
 คัดต่าง ๆ กันเหมือนกัน ข้งคนคัด
 ไปทำอะไรมาแล้วระหว่าเรานั้นสถาปนา

ระหว่างเลอกดงทวไป เรองอะไรทคอง
 การเสร้างไปทอยรวทรวโทเกิดผลไปโดย
 รวทรว ถ้ามวแต่เลอกดงทวไปทมไม
 ทนทว ขางคนเห็นว เป็นพอการไม
 สาคัญจะทองให้สภาทนชอม บางคนก็
 ขอกวสภานเป็นสแทนปวงชนทงขานทง
 เมือง เป็นทเห็นตาทกวระวบริกมเทค
 ผลทวยกนทงสองผาย แต่ววเรองนนี้ไม
 ใชทวหลักใหญ่ ทวหลักใหญ่เป็นพระ
 ราชอำนาจหรือไม แต่ส่อนวจะมีพอการ
 เสนอความเห็นชอมหรือ ไมนนเป็นชอท
 นาคคและควรวคทวย ซึ่งกรวมารทว
 ระเขยววระคทววเป็นเรองทกรวมารทว
 ยกว้างไปพิจารณาทกวว แล้วคทวท
 ทานชอปรายมาคงเป็นประ โยชนมากน
 การวางรัฐธรรมนญตรงนทอไป

นายประสงค บุญเจิม : กระสม
 วิสทวารอภิปรายระหวางสมาทก ซึ่ง
 กระสมชอมชอนไปถองเวองชอแปรญคทมิเมอ
 กน โดยใจความนททนลยททานน คชว
 เป็นการโตถียงกันวอะไรเป็นหลักสาร
 สาคัญและอะไรเป็นรายละเลยค ทาน
 กรวมารทว ระเขยกววระเห็นวชอเสนอ
 ของทานสมาทกทเสนอไปแลวนน เป็น
 เรองทระพคกนภายหลังโต เพราะฉะนั้น
 เมอสภาโตลงมคไปแลว กระสมชงเป็น

ผู้หนึ่งในการร่วมเสนอนั้น ก็ต้องเห็น
 ตามไปด้วยด้วยส่วนใหญ่ของสภา เพราะ
 ฉะนั้นในการพิจารณาในทงคองเทอแต่
 วา ชอ ๑๐.๕.๓ น จะถอว่าเป็นพระ
 ราชอำนาจ ของ พระมหากษัตริย์หรือไม่
 ความจริงกระสมก็ไมเห็นทวอยาทโต
 กรายเขยนเมอชกนแล้ววว กระสมเป็น
 ร่วมเสนอผู้ทงทระโตเปลี่ยนแปลง แต่
 เมอมีการเปลี่ยนแปลงไมได้ เพราะ
 สภามิเห็นทวย ก็ระคองขญญคโต
 ททง เพราะฉะนั้น ชอ ๑๐.๕.๓ น
 คงจะทองชอในชอน แต่เพอทระให้เขย
 ทเชวไรกนนารมแรงว คววสนชิสัญญา
 ในทน ทานกรวมารทวได้ถลงเมอ
 นแล้วชอทว ทานเลอกเอาแต่คววสนช
 สัญญา เพราะเหตุว่าเป็นสัญญาใหญ่
 เพราะฉะนั้นจะระคองเขาไรว สัญญา
 ชน ๆ ซึ่งทวเรอเรียกในทคาง ๆ กน ซึ่ง
 ความจริงเป็นสัญญา ระหวางประเทศ
 เทมอชนน จะชอในพระราชอำนาจ
 หรือไม จะคองเป็นทเขาใจนารมแรง นน
 ประการทง

ประการที่สอง ควรจะคองเขยท
 เคดใจอยางนอยคในคณกรวมารทว
 ว่า ในการทระโตพระมหากษัตริย์ทรง
 ใ้พระราชอำนาจในทงบริหารเกยวคย

การตัดสินคดีสัญญาฉบับนี้ จะต้องมีการกระทำที่เท่าเทียมกัน คือหมายความว่า ถ้าหากประเทศอีกฝ่ายหนึ่งที่จะเป็นคู่สัญญากับประเทศไทย ให้ประมุขของประเทศคือพระมหากษัตริย์เขาเป็นคู่สัญญา ในกรณีเช่นนี้ประเทศไทยเราจึงจะขอให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นคู่สัญญาด้วย ถ้าหากว่าเป็นการที่ใช่ประมุขของรัฐขาดกต หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศก็ เช่นเป็นกรณีอยู่กับคนไทยมากในปัจจุบันแล้วซึ่งในกรณีเช่นนี้ก็ไม่เห็นการสมควรที่จะให้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นคู่สัญญา คือหมายความว่าจะต้องมีการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันในขั้นต้นเท่านั้น กระผมเดาใจว่าความเข้าใจ เช่นนี้คงจะต้องไปปรากฏในร่างในที่สุดที่หนึ่ง แต่ถ้าไม่มีก็ควรจะต้องเขียนที่ตกลงกันเสียด้วยว่าควรจะมีอยู่ที่ไหน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใด คลิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าขอมีมติขอสงวนในเรื่องที่พระมหากษัตริย์ทรงใช้พระราชอำนาจบริหาร ทำหน้าที่สนธิสัญญาใดหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าได้ โปรดยกมือขึ้น (มีสมาชิกยกมือ ๘๒ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ได้ โปรดยกมือขึ้น (ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เพราะฉะนั้น เป็นอันว่า พระมหากษัตริย์ทรงใช้พระราชอำนาจบริหารทำหนังสือสนธิสัญญาได้

ข้อที่ ๑๐.๖ พระราชทานอภัยโทษ

พลตำรวจโท บรรลือ เรืองตระกูล : ในหัวข้อที่ว่า ทรงพระราชทานอภัยโทษ ผมใคร่จะกราบทูลเรียนว่า ไทยเฉพาะอย่างยิ่งการพระราชทานอภัยโทษนี้ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของเราได้มีบัญญัติเอาไว้อยู่แล้ว ดังเช่นเราจะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๘๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๘๙ บัญญัติยกเลิกไปแล้ว มาตรา ๘๒ มีบัญญัติเอาไว้ว่า พระมหากษัตริย์ทรงใช้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะพระราชทาน อภัยโทษ ความจริงเมื่อผมมาแล้วก็ขอไปผมก็เข้าใจว่า คณะกรรมาธิการก็คงจะได้เขียนต่อไป แต่ถ้ามองผมใคร่จะเรียนชี้แจงแต่เพียงเล็กน้อย ก็ขอการอภัยโทษนี้ก็เป็นพระราชอำนาจของพระมหา

กษัตริย์ไทยเฉพาะ เพราะเหตุว่าคำพิพากษาของศาลนั้นก็ทำไปในนามของพระมหากษัตริย์ เพราะฉะนั้นการชกไทยจึงเป็นพระมหากษัตริย์คนหนึ่ง และ ก็เป็นการกำหนดการของฝ่ายรัฐบาลซึ่งแสดงให้ เห็นว่า เป็นกฏแตกต่างกับนิรโทษกรรม ซึ่งการนิรโทษกรรมนั้นกระทำเป็นพระราชบัญญัติ อันเป็นฝ่ายนิติบัญญัติโดยเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตามในการชกไทยนั้นทำให้การกระทำผิดไม่ได้รับโทษเลยหรือได้รับโทษนานแค่เพียงบางส่วน กล่าวคือไม่ของรับโทษจำคุกหรือเสียเงินค่าปรับตามคำพิพากษาของศาลเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม การชกไทยจะต้องอยู่ภายในบังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๑ ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ถวายเรื่องราชทัณฑ์พระมหากษัตริย์ พร้อมทั้งถวายคำแนะนำว่าจะควรพระราชทานอภัยโทษหรือไม่ เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงเห็นเห็นว่าการสมควรที่จะพระราชทานอภัยโทษ เพราะฉะนั้น ในกรณีรัฐธรรมนูญจะได้อภัยโทษแก่กษัตริย์ราชอำนาจของ พระมหากษัตริย์ทรงพระราชทานอภัยโทษในรัฐธรรมนูญบทจะ

วางต่อไป กระผมก็เห็นว่าเป็นการสมควรอย่างยิ่ง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มีความขัดข้องปรากฏต่อไปอีก ข้าพเจ้าขอคัดต่อประชุมว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าพระมหากษัตริย์ทรงพระราชทานอภัยโทษได้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๘๘ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่า พระราชทานอภัยโทษไม่ได้ โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าพระมหากษัตริย์ทรงพระราชทานอภัยโทษได้

ข้อไป ๑๐.๘๗ ทรงแต่งตั้งและถอดถอนข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน

๑๐.๘๗.๑ ตำแหน่ง ปลัดกระทรวง กษัตริย์ และเกษมสุภาว

พลตำรวจโท บรรลือ เรืองตระกูล : ในหัวข้อขอ อำนาจพระมหากษัตริย์ทรงใช้ทางรัฐบาลจะควรประการใด ในส่วนที่เกษมสุภาวการทรงแต่งตั้งและถอดถอนฝ่ายทหาร และฝ่ายพลเรือนโดยเฉพาะ อย่างยิ่ง ตำแหน่ง ปลัดกระทรวง

LIRT

อธิบดีและเทียบเท่าอื่น ข้าพเจ้าใคร่
ขอเรียนว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญ
การปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว
พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓๕ ได้บัญญัติ
ความในเชิงที่เอาไว้ คัดแสดงให้เห็น
ว่าแก้ไขมานานแล้ว หลังจากที่ได้มีการ
เปลี่ยนแปลง ระบอบราชาธิปไตย มาเป็น
ระบอบประชาธิปไตยนั้น เราได้พยายาม
นำหลักการแห่งรัฐธรรมนูญการเข้ามามี
ในพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครอง
แผ่นดินสยามชั่วคราวเป็นประเดิม ซึ่ง
มีข้อความบัญญัติเอาไว้ว่า การตั้งการ
เลือกตั้งอนเสนาบดีก็ยกย่องพระราชา
นาถของพระมหากษัตริย์ พระราชอำนาจ
ในระบอบนี้ แต่โดยคำแนะนำของคณะ
กรรมการราษฎร ส่วนการแต่งตั้งและ
การถอดถอนข้าราชการฝ่ายทหาร และ
ฝ่ายพลเรือน ตำแหน่งปลัดกระทรวง
อนเสนาบดี มีโดยบัญญัติไว้แต่ประการใด ใน
การบัญญัติในสมัยนั้นก็เอาไว้ว่า ย่อมเป็น
ไปตามพระราชกำหนดกฎหมาย หรือ
กฎของคณะอื่น ๆ เท่าที่บัญญัติกันมาใน
สมัยนั้น จนกระทั่งกาลต่อมาปรากฏว่า
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.
๒๔๗๕ และ พ.ศ. ๒๔๘๘ และ
พ.ศ. ๒๔๙๐ ไม่ได้มีการบัญญัติ

อำนาจของพระมหากษัตริย์ อันเกี่ยวกับ
การแต่งตั้ง และถอดถอนข้าราชการฝ่าย
ทหารและพลเรือน ตำแหน่งปลัดกระทรวง
อนเสนาบดีและเทียบเท่าไว้แต่ประการใด ซึ่ง
ข้าพเจ้าไม่ทราบเหตุผลว่า เป็นเพราะเหตุ
ใดจึงไม่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับ
ที่ข้าพเจ้ากล่าวถึงนั้น จนกระทั่งต่อมา
ปรากฏว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พ.ศ. ๒๔๘๒ และรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๕
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๘๕ จึงได้มี
บทบัญญัติไว้ว่า พระมหากษัตริย์ทรง
แต่งตั้งและถอดถอนข้าราชการฝ่ายทหาร
และฝ่ายพลเรือน ตำแหน่งปลัดกระทรวง
อนเสนาบดีและเทียบเท่า และนอกจากนั้น
บทบัญญัติไว้ ในเมื่อคราวอันเกี่ยวกับ
การกำหนด การบรรจุ การแต่งตั้ง
การถอดถอน และถอดถอนโดยข้าราชการ
ให้เข้าไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
นอกจากนี้ไม่มีบทบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น
อีก คงมีอยู่เป็นมาตราหลัง ๆ ที่กล่าวถึง
ไว้ ในรัฐธรรมนูญเพียงสองมาตรา แต่
อย่างไรก็ตาม การแต่งตั้งและการถอด
ถอนฐานันดรศักดิ์ของ รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติไว้ด้วย
เหมือนกัน เช่นเราจะเห็นได้ความบัญญัติไว้

LIRT

ในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๔ ในรัฐ
 ธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดย
 เฉพาะอย่างยิ่ง การแต่งตั้ง และการเลือก
 ถอน ยศ ตำแหน่ง การฝ่าย ทหาร และ ยศ
 ข้าราชการ ฝ่ายตำรวจ ซึ่งบัญญัติว่า
 ได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยยศทหาร และ
 พระราชบัญญัติว่าด้วย ยศตำรวจ บัญญัติ
 ให้กระทำโดยพระบรมราชโองการ อาจ
 จะสังเคราะห์เข้าไปอยู่ในบทบัญญัติที่เรา
 เรียกกันว่า การแต่งตั้งหรือถอดถอน
 ฐานันดรศักดิ์ก็ได้ ส่วนการแต่งตั้ง
 และการถอดถอนตำแหน่งปลัดกระทรวง
 รองปลัดกระทรวง ปลัดทบวง รองปลัด
 ทบวง อธิบดี รองอธิบดี ผู้อำนวยการ
 กองหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า พระราช
 บัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.
 ๒๔๙๗ ได้นำมาบัญญัติไว้ให้คณะรัฐ
 มนตราความขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรง
 แต่งตั้งหรือถอดถอน ซึ่งข้อความที่
 บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติระเบียบขาร
 าชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ นั้น ไม่
 ใครจะทรงถกนถกถ้อยบัญญัติในรัฐธรรม
 นูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๙๕
 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๙๕ อย่างไร
 กต. พระราชบัญญัติเรื่องรางวัลของกษ
 พ.ศ. ๒๔๙๒ พระราชบัญญัติว่าด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๔๙๖
 และพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการ
 ตรวจสอบแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๖ ก็โดยบท
 บัญญัติเขาไว้ว่า การแต่งตั้งประธาน
 กรรมการและกรรมการรองรางวัลของทุก
 กรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการกรรมการ
 กฤษฎีกา และประธานกรรมการตรวจสอบ
 แผ่นดิน บทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าว
 นั้น ให้กระทำโดยพระบรมราชโองการ
 ด้วยความเห็นชอบของ สภาผู้แทนราษฎร
 ในกฎหมายทั้ง ๓ ฉบับนี้ได้มีบทบัญญัติ
 ไว้เช่น ซึ่งกระผมใครจะรวมให้เห็น
 ว่า ได้มีการแตกต่างกันอยู่ในรัฐธรรม
 นูญฉบับ พ.ศ. ๒๔๙๕ แก้ไขเพิ่ม
 เต็ม พ.ศ. ๒๔๙๕ เพียงใด แต่ใน
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุก
 ฉบับไม่ได้บัญญัติความชัดเจนไว้ ให้สภา
 ผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบได้ การรัฐสภา
 กระทำไปก็เท่ากับว่ากฎหมายฉบับนั้น
 เห็นอกว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งนำ
 จะโดยมีบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทยด้วย ที่กระผมได้
 เรียงเรียงมาจนกว่าจะหมายความว่าพระราช
 บัญญัติทั้ง ๓ ฉบับนั้นได้นำความกราบบัง
 กษัฐธรรมนูญเข้าไปบัญญัติไว้ในกฎ
 หมาย คือว่าการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ

LIRT

ตั้งที่กระผมได้เรียนมาแล้วข้าง คน นั้น
 ต้องได้รบความเห็นชอบจากสภาเสียด
 ก่อน ซึ่งรัฐสภาแก้ไขให้ความเห็น
 ชอบไปด้วยเหมือนกัน ซึ่งไม่มีบัญญัติ
 ไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ว่าสภาแก้ไข
 ให้ความเห็นชอบไป มีฉะฉานแล้วพระ
 วาชัยบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับนั้น ก็อาจจะเกิด
 การขัดแย้งกันจนกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ
 บัญญัติไว้ เพราะฉะนั้นกระผมจึงได้เรียน
 เอาไว้ ถ้าเมื่อไม่มีบัญญัติในรัฐธรรมนูญ
 ว่าการแต่งตั้งข้าราชการดังกล่าวนั้น จะ
 ต้องได้รบความเห็นชอบจากสภาแทน
 วายฎร ก็ขอเราไม่เขียนเอาไว้เช่นนั้น
 แต่กฎหมายธรรมดาถ้ากลับไปเขียนไว้
 ทั้ง ๓ ฉบับ ว่าการแต่งตั้งในกรณีเช่นนั้น
 จะต้องได้รบความเห็นชอบจากรัฐสภา
 เสียก่อน เป็นเรื่องซึ่งไม่น่าจะเป็นไปได้
 เพราะฉะนั้นก็เพื่อที่จะให้เกิดความเรียบร้อย
 รวดเร็วในการเขียนรัฐธรรมนูญฉบับ
 ของพวกเราไป ก็น่าจะบัญญัติเอาไว้
 ทีเดียวว่า กฎหมายพิเศษใด ๆ บางทีมีการ
 แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการในกรณี
 พิเศษเช่นนั้น จะต้องนำเข้ามาได้รบ
 ความเห็นชอบจากรัฐสภาเสียก่อนที่จะนำ
 ความเห็นกราบบังคมทูล ก็ควรจะให้มี
 บัญญัติเอาไว้ ถ้ามีฉะฉานแล้วจะทำให้

กฎหมายเหล่านั้นเกิดการแตกต่างกันขึ้น
 กับหลักกฎหมายใหญ่ที่เราได้มีบัญญัติไว้
 ในรัฐธรรมนูญ มีได้กล่าวถึงบรรดา
 ตำแหน่งต่าง ๆ เหล่านี้เลย อย่างไรก็ตาม
 ตามในส่วนที่เกี่ยวกับกรรมการแต่งตั้งและ
 การถอดถอน การลงโทษ การบรรจุ และ
 เกี่ยวกับคุณสมบัติของข้าราชการนั้นจะ
 ควรประการใด กระผมก็ใคร่จะฝากไว้
 กับคณะกรรมการว่า ในการที่จะให้
 ข้าราชการประจำซึ่ง เช่น เครื่องมือของ
 ฝ่ายบริหารที่จะดำเนินการ ให้เห็นคุณประโยชน์
 ไซ้ชนกับประเทศชาติ อย่าง มากมายนั้น
 เราก็ควรจะไตร่พิจารณาหลักเกณฑ์เอา
 เอาไว้ ให้แน่นอนดีกว่าที่เราจะมาตกลง
 อยู่ทีละวัน คนไทยเราชอบวิพากษ์การ
 ส่วนการไปอยู่ยุดหนาทหารงาน อย่างอื่น
 ซึ่งไม่ใช่ราชการนั้น ก็ไม่ค่อยจะกระทำ
 กัน อย่างนั้นเมื่อเราแสดงองค์และ
 หน้าที่ของรัฐธรรมนูญมาตรงนั้น เช่นการ
 แต่งตั้ง สืบ และหนวทของ คนไทยเราไว้
 ทีเดียว สืบแล้วจะเป็นข้าราชการไทย
 เพียงใด สืบแล้วจะไปเช่นพ่อค้า สืบ
 แล้วจะไปเป็นนักอุตสาหกรรมเพียงใด
 นั้น เราก็ควรจะโดยบัญญัติในส่วนที่
 เกี่ยวกับวงการบริหารของรัฐบาลไว้
 พอสมควร แล้วนอกจากนั้นก็ให้ให้

ข้าราชการประจำเหล่านี้ไม่มีหลักประกันกันแน่นอนว่า ในการเข้ารับราชการของเขาคือ ในการที่เขาจะต้องพ้นจากหน้าที่ราชการของเขาคือ ในส่วนเสื่อมภาคกันนั้น มีอะไร เป็นเครื่อง ค่าประกัน ซึ่งกระผมคิดว่า จะขอฝากความสนใจไว้ กับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาด้วย

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มี ท่าน ส. ไท อภิปราย ต่อ ไป แล้ว ข้าพเจ้าขอคัดต่อที่ประชุมว่า ท่าน ส. ไท เห็นว่า พระมหากษัตริย์ทรง แต่งตั้ง และ ถอนถอน ข้าราชการ ฝ่ายทหาร และ ฝ่ายพลเรือน ตำแหน่ง ปลัดกระทรวง อธิบดี และ เทียบเท่าใด โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐๐ คน)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่าน ส. ไท เห็นว่า ไม่ได้ โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เพราะฉะนั้น พระมหากษัตริย์ทรง แต่งตั้ง

และ ถอนถอน ข้าราชการ ฝ่ายทหาร และ พลเรือน ตำแหน่ง ปลัดกระทรวง อธิบดี และ เทียบเท่าใด

๑๐.๓.๒ ตำแหน่ง อธิบดี

กฎหมายบัญญัติ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อไม่มี ท่าน ส. ไท อภิปราย ข้าพเจ้าขอคัดต่อที่ประชุมว่า ทรงแต่งตั้งและถอนถอน ข้าราชการ ฝ่ายทหาร และ ฝ่ายพลเรือน ตำแหน่ง อธิบดี ตามที่กฎหมายบัญญัติ ได้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐๕ คน)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่าน ส. ไท เห็นว่า ไม่ได้ โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เพราะฉะนั้น ทรงแต่งตั้งและถอนถอน ข้าราชการ ฝ่ายทหาร และ ฝ่ายพลเรือน ตำแหน่ง อธิบดี ตามที่กฎหมายบัญญัติ ได้

สำหรับการประชุมวันพฤหัสบดีนี้ วาระประชุม ข้าพเจ้าขอเลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

เจริญ ชื่นจาโร	โคมเกล้า สุปถากร	ผู้ตรวจรายงาน
ว. อนอมกตบุตร	ฉันทนา ชานข้อม	”
วุฒิศักตเนตนาท	อุดม พลอยสงวาลย	”
ก. อุตยานิน	สพงค์ ศิวพูนเกียรติ	”
เล็ก จุณณานนท์	ธน วัฒนวิรัช	”
รวัญ	จารงก ไชยอนนอม	”
คตศักดิ์	สินรัชช ชอลิตยค	”

๒๕๖๓ / ๑๖ / ๑๖

สุชนธ จิตรภักดิ์
 หัวหน้าแผนกรายงานการประชุม
 ประหยัด แดงอินทวัฒน์
 หัวหน้ากองการประชุม
 ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
 รองเลขาธิการ
 ประเสริฐ ปัทมเสถียร
 เลขานุการสภา

พล.อ. ช. สุทธสารธกร
 ประธานสภาการวิจัยและพัฒนา

